

BLAUWE GIDSEN, katholieke Vlaamse meisjesbeweging opgericht door Yvonne Groffi.

De in 1916 opgerichte vereniging Guides catholiques de Belgique – Katholieke Padvindsters van België (GCB-KPB) rekruteerde in Vlaanderen overwegend in Franstalige burgerlijke milieus en had vooral groepen in de steden. Bij de jongens zorgde in 1930 de oprichting van het **Vlaams Verbond van Katholieke Scouts (VVKS)** voor een aanpassing van de scoutsmethode aan het katholieke en Vlaamse milieu. Dat sprak ook Vlaamse meisjes aan die als welpenleidsters in de VVKS-werking waren ingeschakeld. Vanaf het eind van de jaren 1930 ontstonden er op het platteland Vlaamse gidsengroepen, die in tegenstelling tot de Franstalige Kaki-groepen kozen voor het blauwe uniform van de internationale gidsenbeweging. Onder leiding van

Groffi – de echtgenote van VVKs-verbondscommissaris Maurits van Haegendoren – groepeerden ze zich in 1939 tot de Katholieke Vlaamsche Meisjesgidsen, die tijdens en onmiddellijk na de Tweede Wereldoorlog een zestigtal groepen telden. De Blauwe groepen beschouwden zichzelf als Vlaamsgezinder en socialer dan de Kaki-groepen, en ook als minder militaristisch en meer vrouwelijk. Maar ze bestonden niet-officieel, dat betekent: zonder erkenning door de kerkelijke overheid. Die ging in-tussen enerzijds overal met grote inzet jeugdgroepen voor de katholieke actie opzetten en erkende anderzijds de GCB-KPB wel als officiële gidsenbeweging, onder meer ook op grond van haar nationaal – dit is: algemeen Belgisch – karakter.

Vanaf 1945 werden in onderling akkoord tussen GCB-KPB en Groffi de Blauwe groepen opgenomen in de GCB-KPB, die zich opsplijste in twee taalafdelingen met een zekere autonomie. De Vlaamse tak kreeg als nieuwe naam Katholieke Meisjesgidsen van België (KMGB). Na korte tijd groeiden er spanningen tussen de Blauwe Gidsen, die hun eigen uniform en tradities wilden bewaren, ook binnen de KMGB, en een deel van de leiding. De ontknoping kwam in december 1947 met het gedwongen ontslag – dat door de kerkelijke overheid werd goedgekeurd – van Groffi, en de druk van de kerkelijke overheid op de Blauwe groepen om zich volledig in de KMGB te integreren. Groffi vormde de overblijvende Blauwe groepen en enkele andere meisjesverenigingen om tot de Lutgardis-ring, die na haar overlijden in 1953 eveneens geleidelijk zou verdwijnen.

De betekenis van de beweging van de Blauwe Gidsen was dubbel: ze heeft de hogere leiding van de officiële, unitaire gidsenbeweging de noodzaak doen inzien de beweging aan te passen aan de realiteit in Vlaanderen, en ze heeft tegelijk een doorbraak van de gidsenbeweging op het Vlaamse platteland mogelijk gemaakt.

LITERATUUR: *Het Witboek van de Blauwe Gidsen 1939-1949*, 1949; – K. Bruggeman, *De Blauwe gidsen (1940-1953). Een historisch-pedagogisch onderzoek hoofdzakelijk gebaseerd op het archief van Y. van Haegendoren-Groffi*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1982; – K. Caignie, *De Vlaamse katholieke gidsenbeweging 1939-1973*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1995.

KATRIEN CAIGNIE